

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. M. Piovarsyho v trestnej veci obvineného **Ing. J. Z. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Trestného zákona v súbehu s obzvlášť závažným zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona prerokoval na neverejnom zasadnutí 9. novembra 2011 v Bratislave sťažnosti obvinených Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G., ktoré podali proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 2. novembra 2011, sp. zn. Tp 85/2011, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G. **sa z a m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 2. novembra 2011, sp. zn. Tp 85/2011, podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku, z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/ písm. c/ Trestného poriadku zobral obvinených Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G. do väzby.

Začiatok plynutia väzby stanovil u všetkých troch obvinených na deň 30. októbra 2011, u obvineného Ing. J. Z. od 05.31 hod., u obvineného T. B. od 06.20 hod. a u obvineného Ing. R. G. od 05.15 hod.

Rozhodol, že obvinený Ing. J. Z. bude väzbu vykonávať v Ústave na výkon väzby v Bratislave, obvinený T. B. v Ústave na výkon väzby v Nitre a obvinený Ing. R. G. v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku per analogiam, s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, písomný sľub obvinených neprijal.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote sťažnosti všetci traja obvinení, ktoré zahlásili do zápisnice o výsluchu.

Podanú sťažnosť následne písomne odôvodnil obvinený Ing. J. Z., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. M. G.. Uviedol, že obvinený Ing. J. Z. je stíhaný za ekonomickú trestnú činnosť, ale z uznesenia o vznesení obvinenia nie je zrejmé o aké dôkazy svoje tvrdenia vyšetrovateľ oprel. Obvinený nikdy nezaložil, nezosnoval a nepodporoval žiadnu zločineckú skupinu a ani nevie o existencii zločineckej skupiny, ktorá by sa zaoberala ekonomickou kriminalitou. Z doposiaľ ustálenej dôkaznej situácie vina obvineného Ing. J. Z. nie je ani naznačená.

Existenciu kolúznej väzby prokurátor v návrhu i sudca pre prípravné konanie vo svojom rozhodnutí odôvodnili korupčným správaním obvineného B. a jeho advokáta JUDr. J., ktorý mal ponúkať úplatok Ing. B. a záznamom vyšetrovateľa, z ktorého vyplýva, že mala byť pripravovaná vražda Ing. B.. Takéto informácie sa podľa jeho názoru javia skôr ako výmysel, pretože v súvislosti s týmito tvrdeniami doposiaľ nebolo začaté trestné stíhanie, ani vznesené obvinenie a v čase keď obhajca JUDr. J. zastupoval aj obvineného B., aj obvinenú Ing. B., nikto nenamietal kolíziu záujmov.

Ďalej v dôvodoch sťažnosti konštatuje, že vec sa rieši na ÚBOKU minimálne od 5. februára 2010, čo obvinení vedeli, a preto mali dost' času sa dohodnúť, pripraviť a ovplyvniť svedkov, pokiaľ by tak chceli urobiť.

Podľa názoru obhajoby u obvineného neexistujú ani dôvody preventívnej väzby, najmä s ohľadom na prezumpciu nevinu.

Poukázal na zásadu in dubio pro reo a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a obvineného Ing. J. Z. prepustil z väzby na slobodu.

Obvinený T. B. v písomných dôvodoch podanej sťažnosti uviedol, prostredníctvom obhajcu JUDr. O. M., že u neho neexistujú dôvody väzby, a preto žiada, aby sťažnostný súd zrušil napadnuté uznesenie a prepustil ho z väzby na slobodu.

Dôvodí, že trestné konanie sa vedie od 5. februára 2010, pričom on o tom mal vedomosť, preto už od tejto doby až do zadržania mohol pôsobiť na svedkov alebo pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

Vyslovil názor, že nie je preukázané, že by založil, zosnoval, alebo inak pôsobil pre akúkoľvek zločineckú skupinu.

Z hľadiska existencie dôvodov pre preventívnu väzbu zdôraznil, že je treba na neho hľadieť ako na prvotrestanú osobu.

Na základe podaných sťažností Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné

Z obsahu predloženého spisového materiálu sťažnostný súd zistil, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru Bratislava, z 29. októbra 2011, bolo vznesené obvinenie okrem iných osôb aj Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, v súbehu s obzvlášť závažným zločinom podvodu, obvineným Ing. Z. a T. B. podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona a obvinenému Ing. R. G. podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v napadnutom uznesení.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal 31. októbra 2011 návrh na vzatie obvinených Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok

spáchal obvinený a zároveň z jeho konania, alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že sa bude správať spôsobom predpokladaným, v danom prípade, v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ Trestného poriadku.

Podľa citovaného ustanovenia Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak sú splnené formálne podmienky. Procesný postup orgánov činných v trestnom konaní i sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o väzbe obvinených bol zákonný a správny. Všetky procesné lehoty boli zachované.

Do väzby možno obvineného vziať, prípadne ho v nej ponechať, ak sú zároveň splnené i materiálne podmienky, a to že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený.

Pokiaľ ide o posudzovanie skutkových okolností vzatia do väzby v prípravnom konaní, v Trestnom poriadku je upravený rozsah oprávnenia sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o vzatí zadržanej (obvinenej) osoby do väzby, ktorým je aj skúmanie oznámeného obvinenia. Sudca pre prípravné konanie pri tomto postupe skúma či skutok, pre ktorý bolo oznámené obvinenie fyzickej osobe, bol spáchaný, či ho možno posúdiť ako trestný čin a či zistené skutočnosti nasvedčujú dôvodnosti podozrenia, že skutok spáchala zadržaná (obvinená) osoba.

Z hľadiska tohto rozsahu skúmania uznesenia o vznesení obvinenia sudcom pre prípravné konanie možno konštatovať, že táto materiálna podmienka pre vzatie obvinených do väzby splnená bola.

Trestné stíhanie obvinených pre skutky uvedené v uznesení o vznesení obvinenia považuje aj sťažnostný súd za dôvodné, keďže skutky boli spáchané, majú znaky vyššie špecifikovaných trestných činov a existuje aj dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G. aj spolu s ďalšími obvinenými osobami.

Ďalšou základnou materiálnou podmienkou vzatia obvineného do väzby je existencia niektorého z dôvodov väzby, teda ak z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že obvinený sa bude správať spôsobom predpokladaným v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku.

Trestný poriadok teda podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej buď z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností.

Výklad pojmu „konkrétna skutočnosť“ je vecou súdu, ktorý na základe skutkových okolností a dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci posúdi, či vzatie obvineného do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel nemožno dosiahnuť inak.

Konkrétne skutočnosti zakladajúce dôvody väzby u všetkých troch obvinených v danej veci vychádzajú zo skutkových okolností, ktoré vzišli z dôkazov doposiaľ zadokumentovaných v spise.

Konkrétnymi skutočnosťami zakladajúcimi u obvinených dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sú okolnosti vyplývajúce z výpovede viacerých svedkov, podľa ktorých sa obvinení mali trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie dopúšťať na prísne určenom hierarchickom princípe, pričom osoby postavené na vyšších stupňoch riadenia mali prenášať svoje pokyny na osoby postavené na nižších stupňoch. Z výpovedí svedkov vyplýva, že mali byť ovplyvňované osoby, ktoré sa vedia vyjadriť k páchanej trestnej činnosti, najmä pracovníci daňových úradov, a to rôznymi formami, od ponuky úplatku až po zastrasovanie hrozbou násilia na živote a zdraví alebo spôsobenia škody na majetku – podpálenie auta a pod.

Konkrétne skutočnosti, ktoré sú podrobne rozvedené v návrhu prokurátora na vzatie obvinených do väzby a tiež i v napadnutom uznesení, ich opakovanie v uznesení sťažnostného súdu by bolo duplicitné, sú spôsobilé založiť dôvodnú obavu, že obvinení pokiaľ by boli ponechaní na slobode, mohli by pôsobiť na svedkov, spoluobvinených, alebo by mohli ináč mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, čím je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku u všetkých troch obvinených.

Je možné sa stotožniť so záverom sudcu pre prípravné konanie, že predchádzajúca trestná minulosť obvinených Ing. Z. a B., ako i spôsob podnikania všetkých troch obvinených popísaný v uznesení o vznesení obvinenia je akýsi modus operandi ich života a tvorí zrejme jediný zdroj ich obživy. Je dôvodné predpokladať, že pokiaľ by boli ponechaní na slobode,

v páchaní trestnej činnosti by mohli pokračovať, čím je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

Sťažnostný súd sa stotožnil aj s názorom, že u obvinených neboli v ich konaní zistené také konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že sú u nich dané dôvody útekovej väzby - § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku.

Zákonu zodpovedá i výrok o stanovení začiatku plynutia väzby. Tento bol ustálený na čas, kedy bola obmedzená osobná sloboda obvinených.

Výrok sudcu pre prípravné konanie, ktorým rozhodol, že neprijíma písomný sľub obvinených považuje sťažnostný súd taktiež za zákonný a správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil dôvod pre zmenu prvostupňového uznesenia, preto sťažnosť podanú obvinenými Ing. J. Z., T. B. a Ing. R. G. podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 9. novembra 2011

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová